

Risale-i Nur'dan Bir Kavram: "Aczin ve fakrın hadsizdir."

Metin içinde dünyanın erişilmezliğin ve ulaşılmazlığın sembolü olan "çöl"e benzetildiği, cümlenin ardı sıra gelen bu cümle ile çöl şartlarındaki hal verilir. Çöl vurgusunun eşliğinde "acz" ve "fakr" anlamları derinleşir, "hadsiz"leşir.

Çölde, en temel ihtiyaçlarına bile erişemeyen insan fakrını, yani yoksulluğunu net olarak kavrar. Çölde, en basit korunaklarından bile yoksun kalan insan, aczini, yani çaresizliğini yalın olarak kavrar. Bu derin acizlik ve fakr karşısında, insan kendini acze düşüren düşmanın ve fakra düşüren hacâtının 'nihayetsiz' olduğunu hisseder.

"Düşmanın, hacâtın nihayetsizdir."

Bu hissediş, 'enfüsî' bir açılım getirir. İnsanın iç dünyasında yeni bir pencere açılır, yeni bir kapıya varılır, yeni bir arayış başlar.

"Madem öyledir; ..."

Metnin bu noktasında, olması gerektiği gibi, "enfüsî tefekkür" önceleniyor. Mâlik-i Ezelî ve Hâkim-i Ezelî isimlerine varmak için, insanın fitratında var olan acz ve fakr halleri referans noktası alınıyor. İnsanın aczini ve fakrını hissetmesi ve fark etmesi sağlanarak, acz ve fakr üzerine iki "esma" inşa ediliyor.

'Fakr' haline karşılık olarak, 'Mâlik' ismi ve 'acz' haline karşılık olarak 'Hâkim' ismi yazılıyor. Demek ki, 'Mâlik-i Ebedî' ve 'Hâkim-i Ezelî' ünvanlarıyla anılan Bir'ine olan ihtiyacı insanın fakr ve aczden yoğrulmuş fitratında baştan beri vardır. Bu esmâ insan fitratına kazınmıştır. Okumak için insanın enfüsü tefekküre dalarak, fakrını ve aczini fark etmesi gerekir.

"... şu sahranın Mâlik-i Ebedî'si [nin ismini al]"

İnsanın fakirliği sonsuz derinliktedir. Buna karşılık ihtiyaçları da sınırsızdır. Sonsuz yoksulluğunun yanı sıra sınırsız ihtiyacı da vardır. İhtiyaçları sonsuz olduğuna göre yoksulluğu sınırsızdır. Öyleyse, sınırsız ihtiyaçlarını elinde tutan, muhtaç olduğu her şeye sahip birini bulmalıdır.

Aradığı kişi, insanın kendisi değildir. Çünkü hiçbir şeye mâlik olmadığı gibi, sahip olduklarını da sürekli elinde tutamıyor.

Aradığı kişi, hem herşeye mâlik olmalı, hem mâlikiyeti sürekli olmalıdır. Yani, 'Ebedî bir Mâlik' [Mâlik-i Ebedî] olmalı.

"[Madem öyledir; şu sahranın] Hâkim-i Ezelî'sinin ismini al."

İnsanın aczi de sonsuz derinliktedir.

Buna karşılık kendi varlığını tehdit eden sınırsız düşmanları vardır. Kendi kudreti ve kuvveti başına gelecekleri engelleyememektedir.

Bir süre için düşmanlarına karşı koyabilse de, düşmanlarını sürekli engelleyecek, varlığını sürekli kılacak kudreti yoktur. Aksine, acizdir; hem de sonsuz derinlikte bir acizyet içindedir. O halde, kendine karşı duran herşeye sözünü dinleten, herşeye hükmeden birini aramalıdır.

Aradığı kişi, insanın kendisi değildir. Aradığı, hem herşeye hükmediyor olmalı, hem hükmü devamlı olmalıdır. Yani, 'Ezelî bir Hâkim' [Hâkim-i Ezelî] olmalı.